

No es torna mai

Entrem a la Sènia al primer capítol de *L'horitzó primer*. Acompanyem dos personatges amb el mateix nom. Joan Todó, l'escriptor; Joan Todó, el protagonista. Potser l'escriptor no hagi acabat d'anar-se'n mai. El protagonista hi torna passats 18 anys. Anava a la Sènia de tant en tant. Ara hi arriba sabent que s'hi instal·la i sabent que ha de fer el pregó de "les festes majors" d'enguany, gràcies a un llibre que va fer el Todó escriptor. Veritat o ficció, a la Sènia tot es multiplica: les festes, els llibres, els personatges... Però a *L'horitzó primer* el que es multiplica més és el poble. Hi ha la Sènia de Joan Todó i la dels altres perquè aquest llibre oscil·la del particular-col·lectiu al particular-personal. I

també hi ha la Sènia d'ara. I la històrica i la mítica i la del record.

L'horitzó primer fa pensar en Josep Pla. Però molt més, en el Gaziel d'*Una vila del vuit-cents* i de *Sant Feliu de la Costa Brava*, que potser Todó no ha llegit. I també, en *Benissanet*, *Lèdat d'or* o *Gent de la Ribera d'Ebre*, d'Artur Bladé. Però Bladé és un cronista impecable. Todó és un novel·lista que ha escrit també poesia. És per això que fabula. Va publicar una primera versió d'aquests escrits a *L'Avenç*. Hi trobem personatges literaris com l'Antoni de Montpalau, de Joan Perucho, o històrics com el general Cabrera o com la

Pastora. Potser no acabi de ser prou convincent que l'escriptor Joan Todó quasi s'esvaeixi, mentre que el personatge Todó continuï recuperant, i adaptant-se o no, i retrobant o no retrobant la Sènia.

Com sempre, un paradís perdut

No hi ha llibre sobre un retorn que no sigui un llibre impossible. I sobre el pas del temps. Sí, ni la Sènia, ni nosaltres ja no som el que érem. I tampoc no hem acabat de ser el que ens pensàvem que seríem. Un escriptor amb poques expectatives de professionalitzar-se. Ara que el paradís és, com sempre, un paradís perdut. A *L'horitzó primer*, el Todó personatge s'encamina cap a la quarantena. *

L'HORIZÓ PRIMER Joan Todó

Editorial: L'Avenç
Barcelona, 2013
Pàgines: 183
Preu: 18 euros